

Hoofdstuk 8: De toekomst van Israël

Wie de uitspraken van preteristen vergelijkt met het betoog van de apostel Paulus over de toekomst van Israël, ontdekt een groot aantal verschillen. Welk standpunt preteristen innemen (en welk standpunt de apostel Paulus innam), mag blijken uit de volgende (letterlijke) citaten.

Niet langer Gods uitverkoren volk?

PRETERISTEN: *"Het moderne Israël is niet langer 'het beloofde land' of 'Gods uitverkoren volk'"*.⁶⁵ *"Israël en het (oude) verbond zijn vergaan"*.⁶⁶ *"Elke belofte (sic!) en profetie van het Nieuwe Testament spreekt van gericht en veroordeling voor de natie Israël"*⁶⁷.

PAULUS: "Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Volstrekt niet!... God heeft Zijn volk niet verstoten dat Hij tevoren heeft gekend" (Rom. 11:1-3).

De gedachte dat God Zijn volk zou hebben verstoten, vervulde de apostel met afschuw. De Griekse uitdrukking *me genoito* is buitengewoon krachtig. De Statenvertalers schreven: "Dat zij verre!". Wij zouden zeggen: "Dat nooit!". Het preterisme beweert dat Israël heeft afgedaan, maar dit werd door Paulus nadrukkelijk ontkend.

Definitief gevallen?

PRETERISTEN: *"Er is niet één Nieuwtestamentische belofte of profetie die zegt dat Israël als natie zal worden hersteld"*⁶⁸ *"De verwoesting van Jeruzalem liet zien dat het Koninkrijk van het Joodse volk was weggenomen... Zó werd bevestigd, dat de volgelingen van Christus het WARE ISRAËL van God zijn"*⁶⁹ *"Wij geloven dat de internationale Kerk voor altijd het nationale Israël heeft vervangen"*⁷⁰

PAULUS: "Ik zeg dan: Zijn zij gestruikeld, opdat zij zouden vallen? Volstrekt niet! Maar door hun overtreding is de behoudenis tot de volken [gekomen]... En als hun overtreding [de] rijkdom van [de] wereld is en hun verlies [de] rijkdom van [de] volken,

⁶⁵ Edward E.Stevens, a.w., p.vi.

⁶⁶ David Sörensen, op Facebook, ontdekgod/posts/1289884904471602.

⁶⁷ Jonathan Welton, a.w., p.210.

⁶⁸ Jonathan Welton, a.w., p.210.

⁶⁹ Edward E.Stevens, a.w., p.2.

⁷⁰ Kenneth L. Gentry, *Dispensationalism in Transition*, Vol. VI, No. 2; p. 1 (Februari 1993).

hoeveel te meer hun volheid!... Want als hun verwerping [de] verzoening van [de] wereld is, wat zal hun aanneming anders zijn dan leven uit [de] doden?" (Rom. 11:11-12,15)

Paulus beaamde, dat Israël over de gekruisigde Messias (de "steen des aanstoots" of de "rots der ergernis") was gestruikeld. Ook erkende de apostel, dat zijn volksgenoten een ernstige overtreding hadden begaan door de opgestane Messias af te wijzen. Vanwege ongeloof heeft Israël de gerechtigheid die het zoekt, niet verkregen (Rom. 11:7, vgl. Rom. 9:31). Maar terwijl preteristen menen, dat het uitverkoren volk vanwege haar misstap voorgoed heeft afgedaan, schreef Paulus, dat het niet Gods bedoeling was om de Israëlieten via hun struikeling ten val te brengen. Over de gedachte dat Israël was gestruikeld om het voorgoed te laten vallen, zei hij: "Dat nooit!". Zelfs toen Israël struikelde, was het nóg Gods werktuig tot zegen, want door hun overtreding kwam de redding tot de mensheid. En Israël zal wel degelijk eens worden hersteld. In Rom. 11:15 plaatst Paulus immers de "verwerping" [van de Messias, door Israël] tegenover hun toekomstige "aanneming", en in Rom. 11:12 staat het "verlies" [van een verhard deel] tegenover Israëls "volheid" [waarbij alle Israëlieten de HERE zullen kennen en vertrouwen]. De apostel sprak met grote stelligheid over Israëls toekomstige bekering: "Wanneer het tot [de] Heer zal terugkeren, wordt de bedekking weggenomen" (2 Kor. 3:16). Dat Israël zal worden bekeerd is door de profeten voorzegd (o.a. in Jer. 31:34, Hos. 14:5 en Zach. 12:10-14).

Niet langer afgezonderd of heilig?

PRETERISTEN: *"We hebben [ontdekt] wie (sic!) het uitverkoren volk van God is en we hebben gevonden dat volgens de Bijbel, Israël nu bestaat uit iedereen die gelooft in Jezus de Messias... Mensen uit alle naties zijn nu... het geestelijke Israël in Christus, het Israël van God... [Tegen natuurlijke afstammelingen van Abraham zegt de HERE]: Beeldt u niet in, dat gij bij uzelf kunt zeggen: Wij hebben Abraham tot vader"⁷¹. Wij geloven en beamen, dat de Kerk 'het Israël van God' is"⁷². "De volgelingen van Christus zijn het WARE ISRAEL van God"⁷³.*

PAULUS: "...als de eerstelingen heilig zijn, dan ook het deeg; en als de wortel heilig is, dan ook de takken. En als enkele van de takken afgebroken zijn, en u die een wilde olijfboom was, daartussen geënt bent en mededeelgenoot van de wortel <en> de vettigheid van de olijfboom bent geworden, beroem u dan niet tegen de takken; en als u zich beroemt, niet u draagt de wortel, maar de wortel u." (Rom. 11:16-18).

⁷¹ Anne Salomons, *Gods uitverkoren volk*, op: zoekdewaarheid.nl.

⁷² Kenneth L. Gentry, *Dispensationalism in Transition*, Vol. VI, No.1; p.1 (January 1993)

⁷³ Edward E.Stevens, a.w., 1988, p.2.

Volgens het preterisme is de “kerk” de opvolgster van het volk Israël en de wettige erfgename van al Israëls heilsbeloften. Gelovigen uit de naties hebben de plaats ingenomen van de verharde Israëlieten. Gelovige Joden en gelovigen uit de volken vormen nu samen het “ware Israël van God”, of het “geestelijke Israël”. Natuurlijke afstammelingen van de aartsvaders moeten zich niet verbeelden dat ze kinderen van Abraham zijn, want alleen wie gelooft is Abrahams erfgenaam.

Paulus voorzag, dat gelovigen uit de volken zulke gedachten zouden koesteren, en hij plaatste er kritische kanttekeningen bij. Zeker, alleen wie gelooft, is Abrahams erfgenaam. Maar God is bij machte om zelfs uit de hardste stenen (dus ook uit ongelovige Joden) kinderen van Abraham te verwekken (Mat. 3:9, Rom. 11:26-27). Tegenover Joden behoren gelovigen uit de volken zich niet te “beroemen”. Ze mogen zich in de omgang met hen niet hoogmoedig opstellen en zich beter wanen (vgl. Rom. 11:21). Gelovigen uit de volken behoren te beseffen dat Gods Woord afkomstig is van de “boom” die uit de aartsvaders is voortgekomen. De woorden van God zijn aan “de Jood”, en aan “de besnijdenis” toevertrouwd (Rom.3:1-2). Gelovigen uit de volken hebben deel gekregen aan de licht brengende Godsopenbaring die *Israël* heeft ontvangen. Gelovigen uit de volken dragen niet de boom, maar de boom draagt hén. Daarom behoren zij de boom (en diens afgebroken takken) met respect te behandelen. Het woord van God is afkomstig van de “olijfboom” en het was aanvankelijk niet tot de naties gericht.

Wij in hun plaats gekomen?

PRETERISTEN: *“Wij geloven dat de internationale Kerk voor altijd het nationale Israël heeft vervangen als het instituut voor het toedienen van de goddelijke zegen aan de wereld.”*⁷⁴

PAULUS: “U zult dan zeggen: Er zijn takken afgebroken, opdat ik zou worden geënt. Inderdaad! Zij zijn afgebroken door het ongeloof en u staat door het geloof. Wees niet hoogmoedig, maar vrees; want heeft God de natuurlijke takken niet gespaard, Hij mocht ook u niet sparen! Zie dan [de] goedertierenheid en [de] strengheid van God: strengheid over hen die gevallen zijn, maar goedertierenheid van God over u, als u in de goedertierenheid blijft; anders zult ook u worden afgehouden” (Rom. 11:19-22)

In vers 19 tot 22 richt de apostel zich opnieuw tot de volken: Jullie beweren, dat de Joden door God zijn weggesnoeid, en dat jullie hun plaats hebben ingenomen? Zodat jullie nu, samen met de gelovigen uit Israël, de edele olijf zijn? Dat klopt! Maar bedenk wel: De afgebroken takken werden afgebroken vanwege ongeloof, en streng

⁷⁴ Kenneth L. Gentry, *Dispensationalism in Transition*, Vol. VI, No. 2; p. 1 (Februari 1993).

behandeld omdat ze over Gods genade waren gestruikeld. En wie in plaats van die afgebroken takken werden geënt, zijn ingeplant vanwege Gods goedheid en houden stand door *geloof* (niet door werken!). Wees daarom niet hoogmoedig, maar vrees! Als jullie je hoog verheven voelen boven de gesnoeide takken en je op eigen werken en eigen keuzes gaat beroemen, zal God ook *jullie* streng behandelen. Wie zich zó gedraagt, snijdt de band met de edele olijf (en met de gelovige Abraham) door. Ook *jullie* zullen dan worden afgehouden en ten val komen!

Geen toekomstig herstel?

PRETERISTEN: *“Er is niet één Nieuwtestamentische belofte of profetie die zegt dat Israël als natie zal worden hersteld”*⁷⁵ *“Israël en het (oude) verbond zijn vergaan”*⁷⁶. *“Elke belofte (sic!) en profetie van het Nieuwe Testament spreekt van gericht en veroordeling voor de natie Israël”*⁷⁷.

PAULUS: *“En ook zij zullen, als zij niet in het ongeloof blijven, weer geënt worden; want God is machtig hen opnieuw te enten. Want als u uit de van nature wilde olijfboom uitgehouwen en tegen [de] natuur op [de] edele olijfboom geënt bent, hoeveel te meer zullen dezen, die natuurlijke [takken] zijn, op hun eigen olijfboom geënt worden!”* (Rom. 11:23-24)

Preteristen lezen Rom. 11:23 met een gekleurde bril. Hun conclusie luidt: *“Dat de afgebroken takken opnieuw geënt zullen worden, is niet zeker. Er is een voorwaarde aan verbonden. Ze kunnen alleen maar worden ingeplant wanneer ze niet in het ongeloof blijven. In de praktijk volharden ze wél in hun ongeloof. Dus blijft de toorn van God op hen”*⁷⁸. Maar wie zó redeneert, beseft niet dat zijn eigen behoud het resultaat is van Gods goedertierenheid en trouw⁷⁹. Als heidenen die volstrekt ongelovig waren door de hemelse Landman op de edele olijf konden worden geënt, dan kunnen ongelovige Israëlieten ook op hun eigen boom terug geplaatst worden. Wie door genade is gered, behoort te beseffen dat God ieder medemens kan redden. Volgens de Bijbel zal Hij het ongelovige Israël van haar afkerigheid genezen (Hos. 14:5).

⁷⁵ Jonathan Welton, a.w., p.210.

⁷⁶ David Sörensen, op Facebook, ontdekgod/posts/1289884904471602.

⁷⁷ Jonathan Welton, a.w., p.210.

⁷⁸ Deze argumentatie is b.v. in het boek van Jonathan Welton te vinden.

⁷⁹ Wanneer een mens in Christus gelooft, is dit volgens de Schrift geen werk van die mens, maar een werk van God (Joh. 6:29, 6:44, 6:65).

Gans Israël allang behouden?

PRETERISTEN: *“De apostel [had laten] zien dat de enige manier om het burgerschap van Israël te behouden, geloof in Jezus de Messias was. Het burgerschap werd aangeboden aan de heidenen... Als zij zouden geloven in de Messias... zouden ze medeburgers worden... (Efez. 2:19)... Gods verbondsvolk wordt niet langer onderscheiden door raciale of territoriale kenmerken, maar uitsluitend door geloof in Christus. En het land dat we hebben geërfd is een geestelijk land. De geestelijke zegeningen van het burgerschap van het Israël van God zijn voor ons als christenen... Mensen uit alle naties zijn nu deel van het geestelijke Israël in Christus, het Israël Gods. Het koninkrijk van Christus is hier en is er nu, in al zijn volheid. Gans (het ware, geestelijke) Israël is behouden en in het bezit gekomen van het erfdeel dat hun beloofd was (Rom 11:26).⁸⁰*

PAULUS: “Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend is, opdat u niet wijs bent in eigen [oog], dat er voor een deel over Israël verharding is gekomen, totdat de volheid van de volken is ingegaan; en zó zal heel Israël behouden worden, zoals geschreven staat: ‘Uit Sion zal de Redder komen, Hij zal [de] goddeloosheden van Jakob afwenden. En dit is voor hen het verbond Mijnerzijds, wanneer Ik hun zonden zal wegnemen” (Rom. 11:25-27).

De “verborgenheid” waarover de apostel spreekt, houdt volgens het preterisme in, dat “de volheid van de volken” op de edele olijf wordt geënt, zodat het deel van de boom dat vanwege verharding is afgebroken volledig wordt vervangen. Dankzij die vervanging wordt Israël toch compleet, en zó zal heel Israël worden behouden. “Heel Israël’ is in deze uitleg een aanduiding van de gelovigen uit Israël plus de gelovigen uit de volken. Samen vormen die het “geestelijke Israël in Christus” of het “Israël van God”. “Heel Israël” betekent: “alle gelovigen” (ongeacht hun afkomst). Preteristen plaatsen na de bijzin “en zó zal heel Israël behouden worden” een punt. Hun interpretatie luidt: “Er zijn takken afgebroken, opdat wij zouden worden geënt”. Maar juist **die** interpretatie werd door Paulus afgewezen! (Rom. 11:19-22)

In het betoog van de apostel moet achter “behouden worden” geen punt worden gezet, maar een komma. Want de apostel schreef: “Zó zal heel Israël behouden worden, zoals geschreven staat: ‘Uit Sion zal de Redder komen’ [vgl. Psa. 14:7]; ‘Hij zal [de] goddeloosheden van Jakob afwenden’ [vgl. Jes. 27:9]. ‘En dit is voor hen het verbond Mijnerzijds: wanneer Ik hun zonden zal wegnemen’ [vgl. Jes. 59:20-21, Jer. 31:33-34]”. Uit Rom. 11:26-27 en uit de profetieën van het Oude Testament blijkt, dat “deze verborgenheid” (Rom. 11:25) **niet** betekent:

“GELOVIGEN UIT DE VOLKEN + GELOVIGEN UIT ISRAËL = HEEL ISRAËL”,

⁸⁰ Anne Salomons, *Gods uitverkoren volk*, op zoekdewaarheid.nl.

maar de “verborgenheid” houdt in:

“OMDAT DE **HEER** DE GODDELOOSHEDEN VAN JAKOB ZAL AFWENDEN
EN HUN ZONDEN ZAL WEGNEMEN, IS JAKOBS VERHARDING **TIJDELIJK**”

Wie besef heeft van genade, zal dit geheimenis terstond begrijpen. Maar wie “wijs is in eigen oog”, en zijn “geloof” of zijn “keuze voor Christus” als iets verdienstelijks beschouwt, zal geneigd zijn om zich tegenover de afgebroken takken te “beroemen” en “hoogmoedig” te zijn.

Vandaag geen Joden meer?

PRETERISTEN: *“Jood wordt je niet door natuurlijke afstamming, maar door de Geest in je innerlijk... Volgens de apostel Paulus zijn er vandaag geen Joden meer (**sic!**)... Het Israël van God bestaat uit iedereen die een nieuwe schepping is in Christus... De gelovigen die Christus toebehoren zijn de echte nakomelingen van Abraham”⁸¹.*

PAULUS: “Wat het evangelie betreft, zijn zij wel vijanden ter wille van u, maar wat de verkiezing betreft, geliefden ter wille van de vaders. Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. Want evenals u voorheen niet in God geloofd hebt, maar nu barmhartigheid hebt verkregen door het ongeloof van dezen, zo hebben nu ook dezen niet geloofd dat u barmhartigheid [verkregen hebt], opdat ook zij <nu> barmhartigheid verkrijgen” (Rom. 11:28-31)

Met een beroep op Rom. 2:28-29, Rom. 9:6. Gal. 3:26-29 en Kol. 3:9-11 beweren preteristen, dat afstammelingen van Abraham de naam “Jood” of “Israëliet” niet langer mogen dragen. De apostel schreef immers, dat allen één zijn in Christus Jezus. “Daar is geen Jood of Griek” (Gal. 3:28) en “Daarin is niet Griek en Jood” (Kol. 3:11). Uit zulke teksten leidt men af, dat er volgens de Bijbel geen Joden meer bestaan. Uit deze Bijbelwoorden zou men met evenveel recht kunnen afleiden, dat er geen Grieken meer bestaan. Maar dat heb ik preteristen nog nooit horen zeggen!

Preteristen trekken uit Paulus’ woorden een conclusie, die de apostel zelf nooit trok. Paulus bleef zijn ongelovige volksgenoten aanduiden als “Joden” of “Israëlieten”. Hij deed dit al in het vers dat op Rom. 2:29 volgt: “Wat is dan het voorrecht van de Jood, of wat is het nut van de besnijdenis? Veel in elk opzicht!” (Rom. 3:1). Over zijn “broeders”, “verwanten naar het vlees”, die hem “grote droefheid en een onophoudelijke smart” bezorgden, schreef hij: “Israëlieten zijn zij, van hen is het zoonschap, de heerlijkheid, de verbonden, de wetgeving, de dienst en de beloften; tot hen behoren de vaders, en uit hen is naar [het] vlees de Christus” (Rom. 9:3-5). In

⁸¹ David Sörensen, *Jezus of Israël?*, op www.ontdekgod.nl.

Rom. 11:28 noemt hij Joden die Christus afwijzen: “Wat het evangelie betreft, vijanden... maar wat de verkiezing betreft... geliefden”. Vanwege haar ongehoorzaamheid is Israël haar status als uitverkoren volk niet kwijtgeraakt, want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. Hij komt niet terug op Zijn keuze en Hij trekt een door Hem gegeven roeping niet in.

Het preterisme beweert, dat Israël in het jaar 70 heeft opgehouden te bestaan. Maar volgens de Bijbel heeft God zich voorgenomen om de “afgebroken takken” uiteindelijk barmhartigheid te bewijzen (Rom. 11:30-31).

Het slotwoord van Paulus

Aan het eind van zijn betoog benadrukt Paulus, dat het einddoel van God met “allen” niet is: “ongehoorzaamheid” (en de daarop volgende “strengheid”, vs.22) maar: het “bewijzen van barmhartigheid”⁸²:

PAULUS: “Want God heeft allen onder [het] ongeloof besloten, opdat Hij aan allen barmhartigheid zou bewijzen. O diepte van rijkdom, zowel van [de] wijsheid als van [de] kennis van God! Hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen en hoe onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft [het] denken van [de] Heer gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem vergolden worden? Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen! Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen” (Rom. 11:32-36)

In de oorspronkelijke Griekse tekst staat, dat God “DE allen” (*tous pantas*) heeft opgesloten in ongeloof, om aan “DE allen” barmhartigheid te bewijzen. In de Statenvertaling is *tous pantas* weergegeven als “HEN allen”, waardoor de indruk wordt gewekt dat Paulus het oog had op een bepaalde groep. Maar de woorden van de apostel hadden betrekking op de hele mensheid. Hij had “immers tevoren zowel Joden als Grieken beschuldigd, dat zij allen onder [de] zonde zijn” (Rom.3:9, vgl. Rom.1:18-3:20) en hij had hun verweten dat ze, hoewel ze God kenden, Hem niet als God verheerlijkten of dankten (Rom. 1:21). Niet alleen het verharde deel van Israël was onder het ongeloof besloten, de volken waren ook ongelovig (Rom.1:18-25) en zelfs de gelovigen uit de volken hadden vroeger niet in God geloofd (Rom. 11:30). Met “DE allen” bedoelde de apostel: Joden en heidenen.

Opmerkelijk is, dat het ongeloof van de mensheid volgens Paulus het gevolg is van een daad van de Schepper. *Hij* heeft “allen onder het ongeloof besloten”. De mensheid zit gevangen in ongeloof, zoals een school vissen wordt “omsloten” door een net (vgl. Luk. 5:6). Elk mens wordt gekneed als leem, door de hemelse Pottenbakker (vgl. Rom. 9:19-29). Gods toorn heeft zich in de geschiedenis geopenbaard, want zó maakt Hij Zijn

⁸² Zie over dit onderwerp o.a.: Jan Bonda, *Het ene doel van God*, Baarn 1993.

macht bekend (Rom. 9:22). In de lotgevallen van de afgebroken takken (en in de ontarding van de menselijke samenleving, vgl. Rom. 1:18 e.v.) is Zijn machtige hand zichtbaar geworden. Ook zal Zijn toorn zich nog openbaren in de toekomst, want heel de mensheid zal eens door Hem geoordeeld worden. Maar de geschiedenis zal uitlopen op een openbaring van Zijn barmhartigheid. In de komende eeuwen zal Hij de "uitnemende rijkdom van Zijn genade" demonstreren aan de hand van de verheerlijkte gemeente (Efe. 2:7). Uiteindelijk zal heel de schepping in de "vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God" komen te staan (Rom. 8:19-22). Ongeloof is niet de eindbestemming van "DE allen".

De lofzang waarmee Paulus zijn betoog afsluit (Rom. 11:33-36), is gebaseerd op kennis van Gods karakter en wegen. Een God die aan allen alles geeft (Rom. 11:35). Een Schepper uit Wie, door Wie en tot Wie alle dingen zijn (Rom. 11:36). Hij gebruikt ongeloof en oordelen als middelen om Zijn schepselen voorgoed aan Zich te binden en hun uiteindelijk barmhartigheid te bewijzen. In vergelijking met de lofzang van Paulus moet de visie van het preterisme worden beschouwd als een wanklank. Geen enkele belofte van herstel? Wat een gotspe! Het karakter van onze Schepper staat voor dat herstel garant. Wie beweert dat Hij niet bereid is om Zich te ontfermen, haalt een streep door zijn eigen behoud (Rom. 11:22):

*"Als er aan één uitverkiezing een einde kan komen, om welke reden dan ook, dan kan dat ook met een andere gebeuren. Indien er geen onderscheid is tussen Jood en Griek (Rom. 2:9-13), waarom zou de Griek te zijner tijd dan niet hetzelfde lot ondergaan als de Jood?"*⁸³

Als God Zijn "eerstgeboren zoon" (Exod. 4:22) heeft verworpen, dan hebben wij geen enkele garantie dat Hij ook óns niet zal verwerpen. Wanneer het volk dat Hij uit Egypte heeft verlost, heeft afgedaan, dan zal de gemeente die Hij uit de volken heeft geroepen, binnenkort misschien óók worden verworpen. Maar zo *is* het niet. De genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk (Rom. 11:29).

* * * * *

⁸³ H.L. Ellison, *The Mystery of Israel*, Exeter 1976, p.28.